

ههشده نيشتماني له جياتي ههشده شهعبى

08-06-2021

نووسه ره كان

ناوه ندى ليكوئينه وهى رووداو

كورتە : له دهى گرزيه كانى نيوان حكومهتى كازمى و گروه وه لائيه كانى ناو ههشده شهعبى، ههدهر
عهبادى سهروكوه زيرانى پيشووى عيراق، دهستپيشخه ريبه كى بو به "نيشتماني" كردنى ئەم هيزه ئەمنيه
راگه ياند. پوختهى پلانه كهى عهبادى خوئى له دوو تهوهرى سه ره كيدا ده بينيته وه:

ياسين تها |

له دەمی گرژبیه کانی نیوان حکومتهی کازمی و گروپه وه لائیبه کانی ناو هه شدی شهعی، ههیدره عه بادی سه رۆکوه زیرانی پېشوو عیراق، دهستپېشخه ریبه کی بو به "نیشتمانی" کردنی ئەم هیزه ئەمنیه راگه یاند. پوختهی پلانه کهی عه بادی خۆی له دوو تهوه ری سه ره کیدا ده بېنیه ته وه: هه شدیکی نیشتمانی که ملکه چی ئەجیندا هه ریمایه تیبه کان نه بیت (ئیران و سوریا)، هه شدیکی سه ربازی ملکه چی بو فه رمانه کانی مه رجه عه سه ربازیبه کهی خۆی، که سه رۆکی گشتی هیزه چه کداره کانی عیراق، وانا سه رۆکوه زیرانه وه ک بالاترین ده سه لاتی جیبه جیکردنی ده ولته.

هه رچه نده له ئیستادا عه بادی پنگه یه کی یه کلاکه ره وهی له هاوکیشهی هیز و بریاری عیراقیدا نیبه، به لام به وپیهی له ویلایه تی ته ودا (2016)، یاسای ژماره 40 ی هه شدی شهعی ده رچوو، ده کریت له دوای مالیکی، وه ک باوکی دووه می به فه رمی ناساندن و هه ولنی به یاساییکردنی هه شد و قوتکردنه وهی وه ک قه واره به ک سه یر بکریت، ئەویش له کاتیکیدا که فه توکهی سیستانی (حوزه برانی 2014) ته نیا باسی خۆبه خشی له ناو هیزه ئەمنیه کان کردبوو، به بیه وهی دووروزیک باسی هه شد یان دروستکردنی قه واره به ک به ناوی ئەوانی کردبیت.

عه بادی له سالانی 2014_2018 دا شه رعیه ت و بودجه ی زوریشی به هه شد به خشی، به لام له هه ندیک وپستگه شدا وه ک ئیستا مسته فا کازمی، له گه لیان که وته مشتومر و به ئاشکرا تۆمه تباری کردن به وهی که سه رکرده گانیان، له سه ر خۆینی چه کداره گانیان خه ریکی فیلاکرین و خۆ ده ولته مه ندرندن و موچه ی بندیوار ده خۆن. له پاش عه بادیش، باله ده سترپویشته وه کانی هه شد زیاتر پینان راکیشاهه، وه ک له نمایشه سه ربازیبه کانی پاش گرتنی قاسم موسلیح له 26 ئایاری 2021 دا ده رکه وت. به لام هیشتا عه بادی مانه وهی هه شد به پویشتیبه کی نیشتمانی ده بینیت، به و پیه ی "هیزیکی ستراتیژیبه" و دزی ته وه شه به قسه ی خۆی به "به شه یان وینا بکرین" که ئەمه ش زیاتر گوتار و بانگه شه ی خۆپیشانده رانی تشرین و هیزه مه ده نیبه عه لمانیه نوپیه کانی له دایکبووی خۆپیشانده گانه.

عه بادی که ئیستا له کازمی دوور نیبه و له سه ر هیزه میانپه وه کانی شیعه ش ئەژماره، بانگه شه ده کات بو ته وهی هه شد بیه ته ده زگایه کی گوزپایه لی ئەمنیه بیده نگ له چه شنی ده زگای دژه تیرۆر یان سوپا و، خۆیشی له هه ژموونی ده وره به ر قورتار بکات، به لام ئەم ئامانجه له گه ل په یام و عه قیده ی ئیستا هه شد نایه ته وه که جگه له وهی خۆی پین "پیرۆزه"، پرپه تی له و گرووپانه ی که مه رجه عه تیان له ودیو سنووره وه یه. ئاماره کان ده ریده خه ن، ده وره به ری 45 گروپ له ناو ئەم هیزه دا شوینکه وته ی فه توکاتی عه لی خامنه یی ریه ری بالی شوژی ئیران، به رامبه ر به مه ش، 17 کۆمه ل و گرووپ هه شد راسته وخۆ سه ر به عه ته به کانی ژیر ئیداره ی نووسینگه ی سیستانی و 6 گرووپ دیکه شوینکه وتوو مه رجه عی دیکه ی ناوخۆ و ده ره وهی عیراقن.

ده سته پېشخه ریبه کهی عه بادی له کاتیکیدا به هیزه سیاسیبه کانی شیعه خۆیان بو هه لپزاردنیکی چاره نووساز له ناوه راستی تشرینی یه که م (ئۆکتۆبه ر) ی داهاوو ئاماده ده کهن. له م وپستگه ده ستوریبه شدا خۆین و قوربانیه کانی هه شد به هه مانشیوه ی هه لپزاردنی 2018 که ره سه ته یه کی سه ره کی بانگه شه ده بیت له بازاری بانگه شه، هاوپه یمانی فه تح که نوپه رایه تی سیاسی ئەم هیزانه ده کات، به هه مان پیکهاته ی جارانه وه خۆی بو هه لپزاردنه که تۆمارکردوه و هیوای وه هابه ده نگی هاوسۆزه کانی هه شد بچنیه وه. چونکه سه ره پای هه موو ته و پینشیلکاری و بېسه ره به ریبه ی له ناو هه شدا هه یه، هیشتا به لای شیعه راستپه وه عه قایدیه کانه وه هیه به دیلیکیتری نیبه چونکه، له پاش 2003 که سه دام رووخا و پیکهاته شیعه ی له رووی سیاسیبه وه سه ره له نوئ له دایکبوونه وه و بوونه حوکمران، هیه کات وه ک 2014 نه که وته به ر مه ترسی دارمان. ئەوه شی له م ته نگه ژه سه ره کیبه رزگاری کردن و گه مارۆی چه کدارانی داعشی له پشتنیه ی به غدا تیکشکاند، پیکهاته کانی ئیستا هه شدی شهعی بوو. له وه شه وه باوه ریکی زال له ناو شیعه کان هه یه که هه شد به باله عیراقی و ئیرانیبه که یه وه "پاریزه ری خاک و پیرۆزیبه کان و ناموسن" و هه ر چه شنه هه ولنیک بو ریکسخته وه یان به سیستمانیک کردنیان، خیرا ده خرپته قالی دژایه تی هه شد و به ئامانجگرتنی، که به قسه ی ئەوان پلانی ئەمه ریکا و ئیسرائیله.

جگه له ریزه عیراقیه کانی ریکسخته وهی هه شد، فاکته ری ئیرانی هه ر یارمه تیده ر نیبه بو نیشتمانی کردنی، چونکه ده سه ته ی هه شدی شهعی به میلیکی ده وره به ری 160 هه زار که س و بودجه به ک که 2.4 تریۆن دیناره، بووته که شه ر و سه رچاوه یه کی باشی دارایی بو ته و گروپانه ی که بو ئامانجه ستراتیبه کانی ئیران له عیراقدا تیده کۆشن وه یزه کانی ئەمه ریکا ده که نه ئامانج. له م میانپه شدا ته وه نده به سه بزانیته که له ماوه ی دوو سالی رابردوودا، 300 هیزه کراره ته سه ر هیزه کانی هاوپه یمانان که چوار کوزراوی ئەمه ریکی و 25 هاوکاری

عێراقی ئهوانی لێ کهوتووتهوه. سهراچاوهی پارهدارکردن و پرچهککردنی ئهم گروپانهش ههر لهژێر چهتری ههشیدی شهعبیه که ناویشانیکی بهرین و بهرفراوانه بۆ کۆمهڵێک گروپ و دهستهی جۆراوجۆر و ههر چهشنه کۆنترۆڵکردنیکی لهلایهن عێراقهوه ئهم گروپانه له شهعهیهت و چهکی له کۆنترۆڵ دهرجوو رووت دهکاتهوه. ئهوهش بۆ ئێران که پێگهیهکی بههیزی ههیه له عێراقدا جیگای قبول کردن نییه و ههر بهم هۆیهشهوهیه که کاتی بهرپرسیکی عێراقی دهچینه تاران جهمسهرهکانی هیز لهوێ، یهکسهر داوای پاراستنی ههشیدی شهعبی دهکهن.